

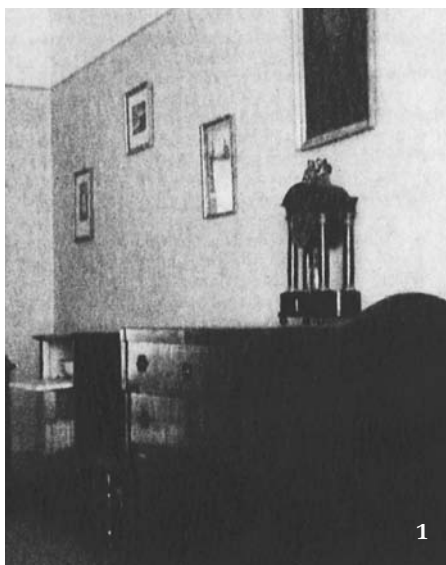
Jan Evangelista Purkyně a piaristé

Duše dostává víc útěchy ze života duchovního než z bohatství.
sv. Josef Kalasanský

J. E. Purkyně se narodil na zámku v Libochovicích, kde rodiče měli služební byt. Otec byl vrchním (obročním) na zdejším panství Dietrichsteinů. Ve 47 letech neočekávaně zemřel. Janovi tehdy bylo necelých 6 let, mladšímu bratřovi Josefovi 11 týdnů. Po několika měsících se matka s dětmi odstěhovala do městečka. Hlavní podíl na rozvoji mimořádných vloh Jana měla právě ona. Číst se naučil z Komenského Orbis pictus s obrázky a českým a latinským textem. K místnímu páterovi Emanuelu Schiffnerovi chodil na výuku latiny, řečtiny a astronomie. Kromě výtvárného nadání měl hudební talent – hrál na housle, pikulo a varhany, výborně zpíval a dirigoval žákovskou kapelu. Doporučení k přijetí Jana do piaristických škol v Mikulově, který patřil rovněž Dietrichsteinům, dal pravděpodobně sám kníže Dietrichstein, jako projev uznání za služby Janova otce.

Piaristický řád chudých řeholních kleriků Matky Boží zbožných škol (Ordo Clericorum Regularium Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum, O.Sch.P.) založil španělský šlechtic Josef Kalasanský (José de Calasanz, Giuseppe della Madre di Dio, 1556–1648, svatořečený v r. 1767) v Římě koncem 16. století. Organizace řádu byla obdobná jako u jiných řeholí. Nejvyšší představený – generál – sídlil v Římě. Jednotlivá území (provincie) s komunitami řídil provinciál. Představeným koleje byl rektor, ředitelem školy prefekt, menší domy (rezidence) řídil superior. Požadovaný věk pro vstup do řádu byl alespoň 16 let. Posláním řádu byla bezplatná výuka chudých chlapců na všech stupních vzdělávání, především v gymnáziích, ale piaristé působili i na univerzitách. Pěstovali filozofii (logiku, fyziku, metafyziku), rétoriku, kazatelství, etiku, přírodní vědy, jazyky, deklamaci, divadlo, hudbu ad. V Čechách a na Moravě vzniklo na 30 kolejí piaristů; nejvýznamnější byly v Litomyšli (založena 1640), Praze, Mikulově a Kroměříži. O příchod piaristů do Mikulova se zasloužil olomoucký biskup František kardinál Dietrichstein (1570–1636), který je poznal za studií v Římě; není vyloučené, že se tam setkal také se zakladatelem řádu J. Kalasanským. Mikulovská kolej byla založena v r. 1631, šlo o první piaristickou kolej ve střední Evropě a zároveň mimo Itálii. Je doložen pokus o zřízení řeholního domu také na dietrichsteinském panství v Libochovicích k r. 1758, tedy 20 let před Purkyňovým narozením. Proti tomuto záměru se však postavili jezuité v nedalekých Litoměřicích, kteří ho z obav před konkurencí díky svému vlivu a kontaktům zmařili.

Pozoruhodné pedagogické výsledky piaristů neměly na jiných školách obdoby. Byli také vědecky činní, napsali řadu knih, spisů, učebnic, příruček, studií, článků. Svým působením předznamenal nastupující obrození. V současnosti ve světě, především v zámoří, působí kolem dvou tisíc piaristů. V našich zemích jsou nyní pouze tři piaristé, Poláci, ve Strážnici.

1 Cela Jana Evangelisty Purkyně v piaristickém gymnáziu ve Strážnici. Foto z fejetonu Purkyně a Morava – J. Sajner, Lékařské listy 1952, 4: 7

Jan u piaristů

V r. 1798 Jan vykonal zkoušky u rektora koleje piaristů Agapida Josefa Svobody ve Slaném; ten udal tón na houslích a Jan z listu (prima vista) zazpíval Benedictus jakési mše, což se mu podařilo a „byl přijat co skutečný chórista do semináře mikulovského“. K piaristům v Mikulově byl přijat i jeho bratr Josef, také jako chórista. Na podzim nastoupil Jan do druhé třídy obecné školy, která byla tříletá (trivium) – legenda, skribenda, aritmetika. Jeho třídním učitelem ve druhé třídě byl Alexander Julisch, ve třetí Bernard Berka, prefektem školy P. Norbert Lukáš. Jan byl velmi dobrým žákem, jen malá znalost němčiny mu byla zpočátku na překážku. Zato vynikal nad spolužáky v latině.

V letech 1800–04 navštěvoval gymnázium. Vedle jazyků (latiny, řečtiny, němčiny) se zde vyučovaly mimo jiné zeměpis, biologie (dějiny přírody, botanika a zoolo-

gie), aritmetika, algebra a fyzika. Po letech vzpomínal, že špatně snášel tamní stravu, zvláště „omastky, lůj a hořké máslo“ (podle Purkyňovy vnučky Růženy Purkyňové-Pokorné, z knihy Život tří generací, Praha 1944). Jeho třídními profesory na gymnáziu byli Maxmilian Raudnitzky (principia), Theobaldus Kunert (gramatica), Alexander Julisch (syntax), Zefyrinus Schmid (poetica); v případě rétoriky se jméno profesora zatím nepodařilo zjistit. V paměti do pozdního věku Janovi zůstala svérázná postava obtlouklého sklepníka frátera Gabriela. Po příchodu k mikulovským piaristům se Jan stal choralistou ve sboru zpěváků, kteří denně při mši provozovali u vchodu do loretánské kaple liturgický zpěv (gregoriánský chorál). Choralisté měli modré kabátky – proto se jim říkalo Modráčci. Za své služby dostávali celé zaopatření a mohli přitom bezplatně navštěvovat piaristické školy. Během studií na Jana významně zapůsobil piarista Dominik František Kinský (1777–1848), který zde učil filozofii, teologii a filologii německou a románskou. Jan využíval bohatou piaristickou knihovnu, která měla na 10 tisíc svazků. Zaujala ho např. díla Friedricha Schillera (1759–1805), Novalisova (vlastním jménem Jiří Filip Bedřich von Hardenberg, 1772–1805), Friedricha Wilhelma Josefa Schellinga (1775–1854), Jana Amose Komenského (1592–1670) nebo rádoového historiohra Františka Josefa Jaroslava Schallera (1738–1809), autora 16dílné Historické topografie Čech. Poznal zde také spisy vynikajících piaristů – zakladatele českého kritického dějepisectví Gelasia Dobnera (1719–1790), numizmatika Adauka Voigta (1733–1787) a polského pedagoga Jeronýma Konarskyho (1700–1773).

Další bezplatné vzdělávání u piaristů bylo možné již pouze po vstupu do jejich řádu. V letech 1804–05 Jan absolvoval noviciát ve Staré Vodě a přijal řádové jméno Silverius a Sancto Johanne Evangelista. V noviciátním domě si mladí piaristé opakovali vědomosti z nižších škol i gymnázia a dále se vzdělávali, především v latině, řečtině, francouzštině a italštině. Učili se také matematiku, zeměpis, dějepis, teologii, práva, básnictví, řečnictví a pedagogiku. V seznamu členů domu ve Staré Vodě je Jan zapsán jako Pourkine, ve dvou zápisech o zkouškách jako Purkinie. Mezi jeho povinnosti (officia minora) bylo nesení světla, zřejmě svíce, v čele průvodu. Dne 8. dubna 1805 složil za předsednictví rektora koleje Cassiana Hanela, v přítomnosti vicerektora Tobiáše Borového a dalších tří členů komise zkoušku za první studijní období; dosáhl všech pěti zlatých známek. Zkoušku za druhé studijní období složil 14. září 1805, opět obdržel zlaté známky. Pro mimořádné schopnosti a vzhledem k tomu, že řád potřeboval učitele, byl mu noviciát zkrácen ze dvou let na jeden rok.

Na podzim 1805 byl vyslán vyučovat na piaristickou školu do Strážnice. Obýval jednookenní pokojík v prvním patře koleje (obr. 1). Učil ve druhé třídě nižšího gymnázia (obr. 2), dále se vzdělával především v jazycích a byl pověřen péčí o klášterní knihovnu. K jeho povinnostem patřila také výuka katechismu o nedělích a ve svátcích v kostele, konal ji česky. Po roce (1806) byl poslán do Litomyšle, aby u piaristů studoval

filozofický ústav. Purkyně přišel na filozofii s dalšími třemi kleriky a jejich příchod oznámil provinciál řádu Petr Brukner a S. Francisco Romano rektoru litomyšlské koleje Germanu Presidentovi slovy: „Všichni jsou vynikající a Tebe jako rektora hodni.“ Litomyšlský rodák G. President byl v době Purkyňova pobytu v Litomyšli rektorem koleje (1806–07) a prefektem gymnázia (1806), v r. 1807 zastával post prefekta Libor Pitch. Kromě studia na filozofii Jan vyučoval 143 (sic!) chlapců ve věku 5–15 let v první třídě trojtřídní německé školy. V archivu je uložena matrika s podpisem Silverius Purkinie, M. P. Lehrer. Na filozofii Purkyněho učili dva vynikající profesori – Kajetán Neuhaus teoretickou filozofii, historii a řečtinu, Prosper Husák matematiku a náboženství. Z jejich přednášek si studenti prý za jednu hodinu odnášeli víc než z 5–6 hodin na univerzitě. Fyziku na filozofii v letech 1806–07 vyučoval Raimund Dvořák, řečtinu v r. 1806 Quirin Hradecký. Do předmětu náležely kromě filozofie morální také logika, psychologie, metafyzika a fyzika. Matematika, fyzika a filozofie byly přednášeny latinsky, ostatní předměty německy. Osnovy stanovovaly týdně 18 hodin výuky (matematika 8 hodin, teoretická filozofie čtyři, všeobecné dějiny tři, náboženství dvě, řečtina jednu hodinu). Purkyňův prospěch ze všech předmětů byl vynikající (e – eminens), jak dokládá záznam v katalogu ústavu (Liber calculorum).

K r. 1804 byla na příkaz krajského hejtmana zřízena jako součást knihovny mineralogická a muzejní sbírka předmětů z chrudimského kraje. Zaslouhou královéhradeckého biskupa Maria Tadeáše hraběte Trautmannsdorfa-Weinsberga (1761–1819) a krajského hejtmana se r. 1806 podařilo získat 119 přístrojů, určených k demonstracím při přednáškách o mechanice, elektřině, astronomii a chemii. Velkou zásluhu na tomto vybavení měl provinciál Petr Brukner. Jan měl možnost seznámit se v kolejni knihovně, která čítala na tři tisíce svazků a patřila mezi největší piaristické knihovny v české provincii, také s díly z přírodních a exaktních věd. Jejich autory byli např. Jan Marek Marci z Kronlandu (1595–1667), Georges Louis Leclerc Buffon (1707–1788) nebo Bernard Bolzano (1781–1848). Velký zájem projevoval Jan o encyklopedie – v knihovně byla např. pěti svazková výkladová encyklopedie k četbě antických klasiků od Carla Philipa Funka a ekonomická encyklopedie Johanna Georga Kunitze (1773–1858), čítající tehdy 84 svazků (po dokončení jich bylo 242). Z filozofických děl kromě Immanuela Kanta (1724–1804), Georga Friedricha Wilhelma Hegela (1770 až 1831) a výše zmíněného F. W. J. Schellinga na něho silně zapůsobila díla Johanna Gottlieba Fichteho (1762–1804), zvláště spisy O určení vzdělance a O určení člověka. Purkyně přijal za své také jeho doporučení „neuvažovat planě o talentu, neboť jen práce a studium prokáží, zda ho člověk má“.

V Litomyšli v Janovi dozrál úmysl opustit řád a stát se světským vzdělancem. V srpnu 1807 obdržel od provinciála souhlas s vystoupením z řádu. Potíže nebyly, protože dosud nesložil věčné řádové sliby. V kronice litomyšlské koleje je k 17. září 1807 zapsáno: „Klerik Silverius Purkinie opustil náš řád a odešel k rodičům do

Cognom.	Nom.	Nobis	Patria	Staj.	Nota.
Spazija	Georg.	Mor.	Offrovini	11.	
Spitta	Fran.	m.	m.	12.	
Spewig	Jos.	m.	Padungensis	13.	
Witzinger	Jos.	Mor.	Lebenthaler	13.	
Villendorf	Fran.	Mor.	Dijonovicens	12.	
Wla	Fran.	Mor.	Praschitzens	16.	
Wiprecht	Jos.	m.	Strahovens	12.	
Zeravil	Jos.	m.	m.	12.	

N. 18
Silverius Purkyniec
Professor.

2 Seznam žáků v třídní knize piaristického gymnázia ve Strážnici z r. 1805, psaný samotným J. E. Purkyněm. Jde o nejstarší zatím známý rukopis a podpis Purkyňův. Foto ze sborníku B. Němce a O. Matouška (eds.) Jan Evangelista Purkyně. Badatel národní buditel (1955)

Libochovic.“ Ve stáří vzpomínal: „Bylo to spiknutí proti stálému poslušenství vyšším představeným, kterých vážnost a hodnost ne vždycky na to zasluhovala... důstojné místo nepřihnělo můj rozum.“ Na léta strávená u piaristů a okolnosti, které jej přiměly k odchodu z řádu, vzpomíná v Nitkách z mého života (byly vydány až r. 1987):

„Roku 1807 jsem vystoupil z řádu piaristického, kdež jsem prožil tři leta. Pudila mne do něho čistá touha po vzdělání vědeckém. Neznal jsem i nemohl znáti, ukončiv latinská studia na gymnasiu mikulovském (1804), vyšších ústavů vědeckých nad řád piaristický. Vrozené mi puzení po vyšším životě duševním kázalo mi pohlednouti na mé učitele co na vyšší pozemské bytnosti, jichž následovati bylo mou nejvřelejší žádostí. Toť bylo pohnutkou vstoupení mého v řád. Podobná pohnutka mne z něho vyvedla. Poznav čtením poněco stav novější literatury v Německu a v jiných kulturních zemích a obdivuje výtečníky jejich, poznav též osudy stárnoucích mých kolegů klášterních, namáháním školským záhy vysílených, zhrozil jsem se podobného i mne očekávajícího osudu. Přidalo se k tomu seznámení se s filosofií Fichtovou, která živými slovy líčila povolání pravého učence ve společnosti lidské, určení ducha lidského k svobodě duševní neobmezené, počal jsem rozmýšlet o jiném, blaženějším stavu mého života, i cítil jsem v sobě dostatečné síly samostatné postavení ve světě sobě zjednati, ano slávychtivost mne silně pudila i svou vlastní dráhu nastoupiti. Baviv se dosud v klášteře pouze filologickými a historickými studii, obrátil jsem nyní vzhled na básnictví, a sice české, znaje básně Puchmíra i Nejedlého, pak na filosofii, jejíž duch byl mého ducha osvobodil, ano vzbudilo se ve mně hluboké tušení, že v přírodovědě, o níž arcí jsem měl jen marné ponětí, něco znamenitého vyvedu. Toť byly hlavně pohnutky, jež mne do svobodnějšího života

pudily. Nebylo to zošklivění sobě chudoby, k níž by mne vázal slib řeholníka pauperum scholarum piarum; neznal jsem chudoby, neznaje bohatství, ani celibát, neboť neznal jsem jasná pohlavní, vyšším představeným jichžto vážnost a důstojnost mně vždy nebyly najevo a jež nebyly k tomu udělány důstojnost, rozum u mne zastupovati. Snad i příklad mých spolukleriků, z nichž mimo mne ještě dva vystoupili z kláštera, mne k následování popudil. Ku konci srpna 1807, po skončených školách, obdržev řádné propuštění od provinciála, octl jsem se na svobodě. Putoval jsem per pedes apostolorum k Vysokému Mýtu, kdež jsem u pana děkana, jehož jméno jsem bohužel zapomněl, našel přívětivého noclehu. Bylo to žalostné cestování. Z malých úsporů, z dárek mně poskytnutých zjednal jsem sobě světský dosti slušný oděv, mezi tím i nové boty ze silné kůže, až příliš volné pro mé nohy. Nosivál jsem dosud od let chlapeckých jen střevíce. Po první hodině mé chůze byla stěněná punčocha i s patou tvrdým opatkem do krve rozedrána. Můj dobrotivý neznámý spolucestovatel mně zul boty a já, uvolněn, klusal jsem dále po punčochách. K večeru dorazil jsem do řečeného města, vřídne přijat od pana děkana, jenž vřelé účasti ukazoval mladému vyklouzenci a se zalíbením až do noci latinsky se mnou si pohovořil, neboť byli jsme tehdáž piaristé proslulí co dobří latiníci. Ještě před večerí provedl mne mladší pan kaplan po městě a za městem ukazoval místo bažinaté, kdež prý se léčivé kysele vody prýštily, jichž okolní lid užívá. Bylo mi dosti krušno choditi po té dlažbě v botách bolestných, leč kázala to slušnost ukrutná. Ráno rozloučiv se s přívětivým panem děkanem, ana mně paní hospodyně hodný kus pečeně papírem obalené do kapsy byla strčila, spěchal jsem po silnici prosto k půlnoci, kdež někdes Prahu nalézt bylo. Rozumí se, že za městem svlékl jsem boty, navléknuv je na hůl pocestnou a v punčochách dále pokračoval. Tyť byly za pár hodin prodrány do naha, i pokusil jsem se prvněkrát v mém životě pošlapávati boso. Silnice byla úpravná, postranní pěšinky jako mlat, i nevadilo mně to namnoze, jen ty houfy šutrového kamení, jimž co dvacet kroků vyhýbati se bylo, plodily mi svými ostrými rohy nemalé nesnáze. Na

cestě dohonil mne ten neb onen pocestný, vyzvídal o mne, vypravil svůj život a kluhal dále. K večeru, po trpkém putování čtyř mil, blížil jsem se k jakémusi městu. Po silnici vpravo vlevo již počínaly domky se skromnými zahrádkami. Ptám se člověka z pole jdoucího po jméně toho města. On se na mne posměšně podívá právě: tof každý ví, že je to Přelouč. Já slušně děkoval a spěchal dále. Teprva v hostinci dověděl jsem se, že onen člověk mou skromnou otázku měl za urážku, jako bych se Přeloučanům vysmívat chtěl a je nutiti, aby vyslovili pověstné jméno svého města. Já sice slyšel povídati kousky o Přelouči, ale že by opravdu byl na světě nebo tak blízko, nevěděl jsem. V hospodě vzal jsem teplou lázeň na nohy. Hostinský mi radil, abych si před spaním plošky noh namazal lojem s pivem setřeným, což výborně působilo, a ráno vyjda vyšlapoval jsem sobě boso co mladý kůň bez podkov. Téhož dne dorazil jsem až do Plaňan, kdež od faráře mile přijat jsem přenocoval. Zdá se, že tehdejší páni faráři byli tomu naučeni přijímatí hostinský cestujících piaristů, jež ročně o fériích podle regule řádu z jednoho konventu do druhého se přestěhovali, aby nikde nezdómácněli, jako to bývá u vojska. Nevím,

zdali tento pořádek ještě dosavád panuje. Přispívalť tenkrát nemálo k udržení chudoby. Nebo pocestné, řádem podané, bylo tak malé, tuším groš na míli, že co lehký byl za rok sobě nastřádal, cestou lehce utratil. Nyní to asi jinak bude. Tehdáž měli páni petrini (duchovenstvo světské) jakousi útrpnost s tímto chudým tuláctvím clericorum pauperum scholarum, i považovali je jako za svoje, zvláště an regule nebyla tak přísná, co u jiných řeholníků, i nebylo divu, že se k nim přívětivě chovali. Zvláště k vyklouzencům, jimž rádi přáli ten trošek svobody, již sami užívali. Tak jsem asi vykládal jejich ke mně vlídné chování. Přidružil se k tomu předsudek o naší učenosti, ač ta příliš velká nebyla. Předce však jsme vynikali jakousi filologickou vzdělaností, takže s námi po latině mluvit se mohlo. A tof bylo, co mi na mé pouti per parochos valně přispělo. Tak jsem se dostal až do Prahy, kdež jsem se v jakémisi hostinci na Poříčí ubytoval...“ (Pro zajímavost dodejme, jaké vzdálenosti na své pouti překonal – k Vysokému Mýtu 16 km, do Přelouče 54 km, do Plaňan 47 km a do Prahy 51 km).

Další den ráno Jan vyrazil přes Slaný do Libochovic (63 km), kde zastihl nemocnou matku. Ta jeho odchod z řádu neschvaloval,

byla přesvědčena, že u piaristů by byl dobře zabezpečený po celý život. Jan ji přesvědčoval, že se o sebe postará a prostředky získané doučováním studentů mu umožní dostudovat. Po prázdninách nastoupil v Praze na univerzitu, aby dokončil filozofická studia, což bylo podmínkou ke vstupu na lékařskou fakultu.

Purkyně po celý život rád a s úctou vzpomínal na piaristy a využíval příležitostí, aby je navštěvoval. Kromě jiného si od nich odnesl dobré základy svých jazykových znalostí (uměl asi 12 jazyků), poznal metodu kritického myšlení a osvícenský racionalismus prosazovaný na litomyšlské filozofii nepochybně významně přispěl k jeho zájmu o přírodní vědy a k novému pohledu na život.

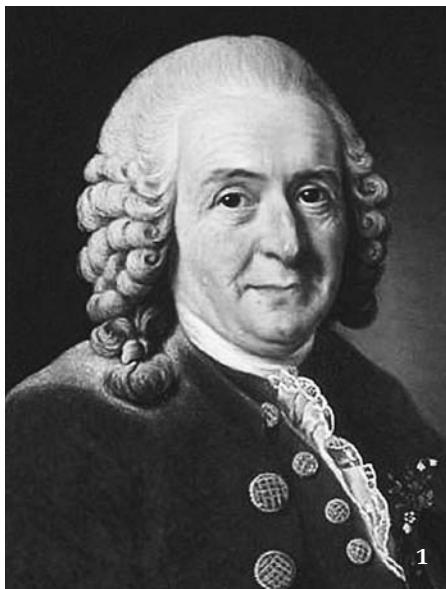
Použitou literaturu a doplňující materiály najdete na webové stránce Živa. K dalšímu čtení např. Živa 2011, 5; 2019, 4.

Po smrti není duše více v lidském těle, ale ona se zhloubila v celek planety, bytosti to vyšší a rovněž živé a tato bytost časem zas vyvolává téhož člověka na světlo svého povrchu.
Jan Evangelista Purkyně

Josef Hýsek

Carl von Linné a doktorát

Švédský přírodovědec a lékař Carl von Linné (23. května 1707 – 10. února 1778) je obecně znám především jako tvůrce binomického názvosloví rostlin, živočichů a nakonec i člověka, ale jeho výzkumný záběr a vědecký odkaz byl mnohem širší (blíže také např. v Živě 2007, 6: 242–243). Pocházel z nebohaté rodiny luteránského pastora. Již od dětství miloval rostliny. Tehdy však botaniku a zoologii nebylo možné studovat jako samostatné disciplíny, hlavní obor byl lékařství. Po středškolských studiích pokračoval nejprve na univerzitě v Lundu, po roce ale přešel do Uppsaly. Zde přednášel posléze jako pracovník bez titulu botaniku a staral se o botanickou zahradu, kde se seznámil s botanikem a filologem Olofem Celsiem, profesorem na univerzitě v Uppsale (byl strýcem Anderse Celsia, tvůrce teplotní stupnice). Linné zde napsal též pojednání *De nuptiis et sexu plantarum* (O páření a pohlaví rostlin). Zamíloval se do dcery zámožného lékaře Johanna Moraea. Ten měl však podmínku, že jeho budoucí zeť by měl mít před sňatkem doktorát. O tom, že dosažení doktorátu nebylo snadné ani pro geniálního biologa, svědčí právě případ Linného. Tehdy se na univerzitách platily poplatky za každou složenou zkoušku, tedy i rigorózní poplatek. Na různých univerzitách se požadovaná částka lišila, v Uppsale byla pravděpodobně vyšší než jinde. Proto se Linné rozhodl udělat doktorát v Holandsku na univerzitě v Harderwijku, městě ležícím na břehu zálivu Zuiderzee. Roku 1733 tu Linné získal titul

1 Carl von Linné (1707–1778). Portrét z r. 1775 od vynikajícího švédského portrétisty Alexandera Roslina (1718–1793), zveřejněný na titulní straně díla *Species Plantarum* vydaného nakladatelem Laurentiem Salvieem ve Stockholmu r. 1753. V tomto díle Linné systematicky zavedl „triviální jména“ jako základ binomického názvosloví rostlin.
2 Titulní strana *Systema Naturae*, kde Linné rozdělil přírodu na tři říše a ty pak na další kategorie – třídy, řády, rody a druhy. Vydalo nakladatelství Theodor Haak v r. 1735.

doktora medicíny na základě obhajoby rigorózní práce *Hypothesis nova de februm intermittentium causa* (Nová hypotéza o příčině intermitentní horečky). Po návratu do Uppsaly si zařídil lékařskou praxi a stal se lékařem a léčitelem v pravém slova smyslu. Se Sarou Lisou Moraeovou se v r. 1735 zasnubil a r. 1739 se vzali.

Je třeba si položit otázku, zda měl doktorát z Harderwijku stejnou hodnotu jako doktorát z Uppsaly, ale pravděpodobně ano. Svědčí o tom fakt, že Linné léčil dokonce švédskou královnu Luisu-Ulriku. Univerzita v Harderwijku (1648–1811) byla zrušena spolu s univerzitou ve Frenekenu (1585–1811) císařem Napoleonem. Co zavedlo příčinu ke zrušení obou univerzit, není bohužel známo. Linné zůstal až do své smrti profesorem botaniky na univerzitě v Uppsale.

